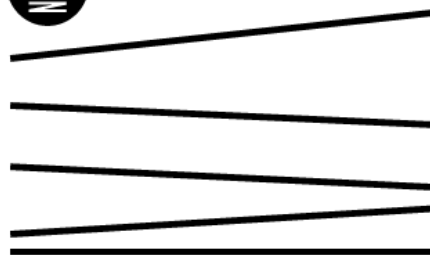

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bredal, Niels Krog.

Den dramatiske Journal, eller Kritik over
Thronfølgen i Sidon : et Efterstykke i een
Handling.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : trykt hos ... Møller, 1771

Fysiske størrelse | Physical extent:

64 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

N. K. Bredal

Den dramatiske
Journal

1771

55,43,8°

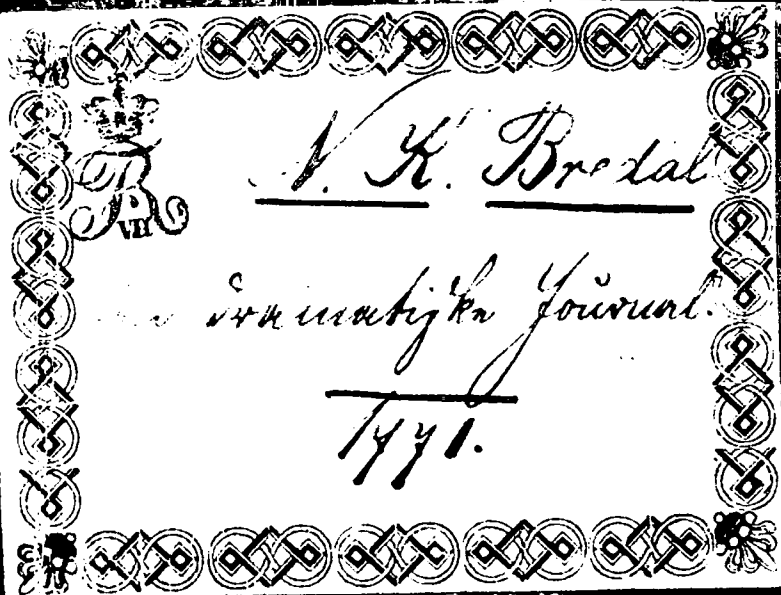
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022881354

L

B
VII

N. K. Bredal

svenskhetens Journal.

1881.

Langenscheidt
Hefen

35.-43.-8°

Den
Dramatiske Journal,

eller

Critik

over

Thronfølgen i Sidon,

Et

Efterstykke i een Handling,

af

Niels Krog Bredal.

Tilskuer! frygt Du ikke Dig
For disse Krigs-Aspecter;
Vor Skueplads beriger sig,
Naar Landets Sønner sætter.

Kjøbenhavn, 1771.

Trykt hos Hof-Bogtrykker Møller.

L. M.

Forerindring.

Da jeg lod mig overtale til at skrive *Thronfølgen i Sidon*, tænkte jeg lige saa lidet paa at frembringe et *Theatralisk Mesterstykke*, som jeg kunde forestille mig at faae derover en saa grov, ublue og aabenbare partisk Critik, som i den *Dramatiske Journals* første Nummer; jeg tænkte i det mindste, at man vilde lade Stykket staae ved Siden af endeel Italienske og Franske Syngestykker, som hos os opføres, hvilke vilde tabe meget, om de skulde undersøgges efter Aristotelis Regler. Endnu langt mindre agter jeg at forsvare mig mod en Critik, hvis sande Værdie falder saa vel i Øynene, som den *Dramatiske Journals*; allerhelst da mit Arbeide har overstaaet sin Dom af et skønsonmt og oplyst Publicum.

Min Hensigt med nærværende Stykke er aleene at vise, hvor let det er at være *Konst-Dommer*, naar man har sat sig for at være det paa andres Bekostning, hvilket ellers er og skal stedse blive fremmed for mit Naturel. Jeg haaber, den gunstige Læser anseer mit Forsøg som en lovlig Nødværge, der er tilladelig, naar man angribes paa Vren. Paa denne Dom, og langt fra ikke paa en partisk *Journal*, skal det komme an, at bestemme Værdien af hvad paa Skuepladsen er opført og fremdeles skal opføres.

Kjøbenhavn,
den 24de Oct. 1771.

Niels Krog Bredal.

Personerne i Stykket :

- 1) Hr. Journal, en Skolemester.
- 2) En Acteur.
- 3) Anden Acteur.
- 4) En Actrise.
- 5) En anden Actrise.

Scenen er paa Skuepladsen.

Første Optrin.

Hr. Journal. Første Acteur.

Hr. Journal.

Sola hen Karl! hvorhen?
Acteuren.

Hvad er paa Gærde min Herre? Hvordan drifter De Dem til at løbe saaledes ind paa Skuespladsen? Seer De ei, at Dækket ikke endnu er faldet?

Journal.

For tusinde Uhykker! Hvad kommer det mig ved? En Mand som jeg er aldrig undseelig, som I seer.

Acteuren.

Men jeg skulde dog troe, at De har læst den sidste linie som staaer paa alle Comoedie-Placater, hvor der udtrykkelig forbydes, at ingen Uvedkommende maae indlades paa Theatret.

A 3

Journal.

Journal.

Uvedkommende — — Jeg Uvedkommende?
 Nei god Karl! Jeg skal vise Jer alle til Hobe,
 at jeg ikke er Uvedkommende. Authores, Acteurer
 Actrifer og alle deres Tilhængere, jeg skal lære
 Eder Winter-Beien, og I skal faae at føle, at
 jeg ei bær mit Skolemester-Riis forgieves. I
 skal her frem, I skal mynstres om I vare tusinde.
 Alting skal herefter dannes efter den nye og fine
 Smag; lige indtil Inse-Snyderen skal reformeres,
 og der maae intet blive tilbage af den gamle Glens-
 trian.

Acteuren.

Den myndige Tone, med hvilken min Her-
 re taler, Deres barske Udseende og Catoniske Mi-
 ne gjør mig nysgierrig — — Lær jeg vel, uden
 at være alt for dristig, spørge om hvem det er,
 som jeg har den Ære at tale med?

Journal.

Saa for Pokker! Det burde De strax have
 giattet Dem til; Jeg beklager Dem min Ven!
 at De ikke kiender mig; for Deres Snyders Skyld
 kiender De mig ikke. Ellers kan jeg let sige
 Deres Nysgierrighed; har De hørt tale om den
 Dramatiske Journal?

Acteuren.

Jo — — men — —

Journal.

Saa meget værre for Dem, god Karl! saa
 meget desværre. Følsom som stedse vil blive i des-
 res

res raae Bankundighed, bekymrer sig ikke om hvad som er rart og galant; Men for at give Dem Underrætning om min Person, vil jeg lade Dem vide — — —

Acteuren (som vil rive sig løs).

Et Øyeblik Taalmodighed, jeg skulde —

Journal.

Ingen Slingring; en Mand af mine Indsigter og Smag lader sig aldrig falde ind i Ordene; hvad jeg siger, er Drakler, og der maae ikke et Menneske knye, naar jeg løfter min Mund op.

Acteuren.

Men De forhindrer mig i hvad jeg havde for at bestille; seer De ikke, min Herre! at jeg skal frem og annoncere Stykket til næste Comedies Aften?

Journal.

Hvad er det for Snags, som skal annonceres? Lad mig høre engang.

Acteuren.

Ja jeg skulde nok sige det, naar jeg vidste at min Herre ei skulde faae ont deraf.

Journal.

Siig kun frem; jeg laver mig alt paa et Austed af en Galde-Feber. Hvormed skal den fine Smag straffes næste Aften?

Acteuren.

Vi skal have Thronfølgen i Sidon, og

Journal.

Jeg er færdig at blive gal! Nei, dette overgaaer al Taalmodighed. Endnu engang dette flette Stykke, som er saa slet forestillet, hvor der er saa smageløs Klædedragt?

Acteuren.

Jeg beder om Forladelse, min Herre! det er at tillægge et skionsomt Parterre en alt for slet Smag, der saa ofte med Behag har bivaanet Opførelsen af dette Stykke. Det er jo at sige et heelt Publicum de groveste Sottiser lige under Dinene.

Journal.

Det er Musikken, min Son! paa min Siel aleene Musikken, som har gjort dette elendige Stykke fordrageligt; og forsøg kun paa at lade Musikken aleene opføre uden Ord, saa skal I faae at see; det maae jeg forstaae.

Acteuren.

Musikken uden Ord?

Journal.

Ja vist Musikken uden Ord — — — Naar jeg har sagt en Ting, vil jeg forsvare det — — — Det slap mig endelig lidet for tilig ud af Munden; men jeg har sagt det, og jeg gad nok see paa den, der tør sige mig imod.

Acten=

Acteuren.

Med alle de rare Indsigter, som jeg troer min Herre besidder, maae jeg dog give mig den Frihed at erindre, at Versene sættes altid før Musikken, og at det er Poesien, der skal give Anledning til de fineste Bendinger i Musikken. Men maaskee min Herre er ikke selv musicalsk?

Journal.

For tusinde Ulykker! Vi have Folk iblant vor Middel, som hver Aften løbe efter Janitschar-Musiken paa Gaden, og derved danne deres Dre til det Fiine i Tone- og Konsten. Og desforuden skulde der vel være nogen Videnskab, Kunst eller Indsigt til i Verden, som skulde være uden for mit Hoved? Lidet har jeg lært, thi Tiden har været mig knap; men det øvrige har jeg raisonneret mig til; og hvorfor ikke det? Jeg har kiendt en Mand, der blot af Naturens Gns har holdt en Samtale ud af en Time om den heie Algebra, uagtet det var bekiendt, at han neppe kunde regne eller skrive. Det maae vi fødte Talenter forstaae. Vi store Hoveder fødes med Egenskaber, og lader andre studere for os. Vi agte ikke Verden saa meget værd, at vi ville bæere den med vor egen Hiernes Fostere, og sandt at sige: En Tids-Punct ikke mere oplyst end denne, fortienner det ikke heller; men vort fine Falke: Syn opdager alene Feil, og ingen aftrættet Støver kan mere mesterlig jage efter en forvildet Hare, end vi jage efter Feil hos enhver, som formedelt Narfagers

Skyld er os i Beien, og som ikke har den Lykke at behage os.

Acteuren.

Det bliver altsaa det samme, som de falske Bier ere i en Bier-Kube; De gider intet selv bestille, men fortære og besudle de andre stræbsomme Biers Honning.

Journal (tager op en Tegnebog og skriver derudi.)

Det Indfald skal komme Dem dyrt til at staae, god Karl! Min Galde løber over, og den skal for det første treffe den arme Forfatter af Thronfølgen i Sidon. Nu befaler jeg det hele Publicum paa mine Ord, og det forstaaer sig paa sin Journalistisk, uden at anføre Beviis, at denne smukke Historie er aldeles mishandlet, at Carac-terernes Anlæg og Udførsel duer ikke, at Sproget er mat og prosaisk, at — — — — —

Acteuren.

Uden at være saa dristig, at dable store Mænd, hvis Fortienester i det Dramatiske ere Sole-klare, synes mig dog, at den Forfatter som har vovet sig til at gjøre Abdolonimus til en Hyrde — — —

Journal.

See mig engang til den Næseviise! Saa-danne og flere Friheder maae tilgives alle, uden de som skrive i det Danske. Climatet og Luften og en vis Bedtægt — — — fort at sige: En Dansk Forfatter maae blive i sine Grændser.

Acteu-

Acteuren.

Og alt dette skal man da tvært imod sin Overbeviisning troe paa deres Ord, min Herre! ligesom naar de kalde Sproget mat og prosaisk, da dog meget store Kiendere, og, med Deres gunstige Tilladelse, meget større Kiendere, end De og Deres Tilhængere, have kaldet Bersene skyndende, naturlige og velskillede til Musik, og Forfatteren har haft den Lykke at høre Arierne synge og spille overalt blant Folk af den fineste og bedste Indsigt; saadant kan vel endelig vene op mod hvad et Flyve-Blad af en Journal uden Navn kan faae i Sinde at indvende derimod.

Journal.

Og jeg derimod, jeg anseer alle Bersene deri for Prosa, naar Rimene fratages, og jeg gad nok see hvem som vilde sige mig imod. Indretningen i Stykket er desuden ei allene Regelsstridig, men latterlig. En herlig Original! En smuk Afstikning i Characterer; thi I maae vide, got Folk! at vi Journalister fordre lidt mere end Hverdags-Characterer i et Originalt Stykke.

Acteuren.

Det er altsaa kun i Oversættelser, hvor saadant maae have Sted?

Journal.

Ney see mig engang hvilken Spidsfindighed! Vi fordre det hvor det bør fordrres, og hos dem, som vi finde for got at fordre det. Det var ogsaa

saa alt for tvungen stedse at binde sig til samme Regler. Det er ikke den eneste Uagelighed, som en Journalist har frem for alle andre Slags Skribenter.

Acteuren.

Men efter min ringe Formeening burde det dog komme i Betragtning, at Forfatteren af Thronfølgen i Sidon har været nødsaget til i Charakterenes Udførsel, at indrette de interresserende Roller efter tre syngende Personer, og at Stykket derfor af en fatal Nødvendighed langt fra ei er bleven saa fuldkommen, som det burde, hvilket Forfatteren selv er den første til at erkende; ikke at tale om Tidens Korthed, inden hvilken det skulde være færdigt; og mere saadant, som den retskafne Menneske-Kierlighed og Upartiskhed burde have anseet som Undskyldninger. Desuden maa man ikke være alt for skarp i at bedømme Handlinger i Synge-Stykker; Deres heele Indretning er og bliver unaturlig; men de ere engang komne i Mode og de behage. Det smukke, som falder i Sandserne, maae ikke fornøje ransages, og allermindst ved journalistiske Mikroskoper, som ved deres Glibning kan give en Ting Anseelse af hvad man finder for got.

Journal.

Ja ganske rigtig, unaturlig; som for Exempel: Den Arie der synges af en Elsker, der er i Dødens Strube — — Jeg maae blive gal! —
Den

Den Toffe kunde vel vide at et Menneske ei kunde synge en stiv halv Time efter et dødeligt Stik.

Acteuren.

For det første maae det tillades mig at erindre, at den Arie af en stiv halv Time er et overdrevet Udtryk, med mindre at maaskee Timerne løbe hastigere paa et Journal-Uhrværk end paa andre skikkelige Folks; thi efter nye Udregning varer denne Arie syv Minuter, hvilket endda er en Feil, som er indløben, ved at den, som har sat Musikken, der ellers er en Mester langt over vores Berømmelse, ikke forstaaer Sproget, og derover har sat en lang Arie med behørig Da Capo paa et Sted, hvor en kort Cavatine havde opfyldt bedre Forfatterens Hensigt. Overalt kan dette lige saavel sees igiennem Fingre med, for medelst Musikens Fuldkommenhed, som naar man i en af vore meest søgte Italienske Opera har seet paa Skuepladsen en Person sætte sig hen for at sove, og efter at han i et langt Recitativ har beklaget sig over at han ei for Evn længere kan holde sine Øyne oppe, endda synger en pathetisk Arie, som skal udtrykke Søvnagtighed. Udi et Synge-Stykke maae Forfatteren altid give den, som skal sætte Musikken, Anledninger til nye Bendinger, ja ofte maae Sandsynligheden selv opofres for at naae det Dyemeed, at kildre Sandserne.

Journal.

Journal.

Det er nok derfor Forfatteren har faaet den bagvendte Tanke, at ærgre enhver Tilhøuer af Smag med det forstilte dødelige Stik, som Algathocles giver sig. Nu hvilket latterligt Indfald! Kunde han ikke i dets Sted lade Cleobulus rive Algathocles Dolken af Haanden, og ende Stykket paa den gode gammeldags Maade?

Acteuren.

Vist kunde han; men hvor var da den døendes Arie bleven af? En Arie, som gjør sin Mester saa stor Ære, og er en Original i sit Slags; men det er sandt, der vil mere end Hverdagsdren til at fornemme saadanne Fuldkommenheder, hvor meget end min Herre med Deres værdige Conforter vil skrige Hevn og Forbandelse over den.

Journal.

Slidder Sladder.

Acteuren.

Ja det har jeg hørt alt for meget af. Men jeg har indladt mig lidet for vidt i denne Tratte, deels for at betage min Herre den falske Tanke, at alle føle saavel Stykken af Deres urimelige Sætninger, som de selv, eller Deres uønskede Tilhængere af Hoflighed vil indbilde Dem; deels for at afværge de Vebreidelser, som Fremmede kunde gjøre et skionsomt Parterre, at de taaler en Skiende-Gæst ustraffet, der paahyrder Pus
blikum,

blikum Critiker , i hvis Konst han ved sit partis
ske Bæverie røber den tykkeste Uvidenhed og aabens-
bareste Ondskab.

Journal.

Galden maatte løbe over hos mig , hvis jeg
ikke havde en god Recept ved Haanden. Jeg vil
følge den politiske Kandestøbers Exempel: En,
to, tre, fire — — — det hialp fortreffelig.
Dernæst vil jeg med et kraftigt Sprog af Seneca
bevise, at alle de Indvendinger som gøres mod
mig, er Gladder og Misfostere af ælendige Hier-
ner. Lad mig see engang Quid stultius quam in
homine alieno laedere. Ja ret saa; det binder
Knuden, det maae jeg forstaae.

Acteuren (med Latter.)

Quid stultius quam in homine alieno lac-
dore — — — ha ha ha — — —
Jeg skulde snart troe at min Herre i Deres ledige
Timer havde oversat Seneca paa Krage-Maal.

Journal.

Nu hvilken Erke-Dumbhed! forstaaer I ikke
Latin.

Acteuren.

Jo lidet til Huus- Behov; men jeg skulde
snarere falde paa, at det var Arabisk, end Latin.

Journal (for sig selv.)

For en Ufærd! det Arbeide kunde jeg have
ladet blive hjemme. Harde jeg blevet ved mit
gode

gode Moders-Maal — — — Dog en Journalist maae aldrig rødmæse ved Feil. (høyt) Hvad har De vel paa den Latin at sige?

Acteuren.

Nei ikke andet, end at en Skole-Pog, der havde talt eller skrevet saaledes — — — — —

Journal.

Nu hvilken Bespottelse, at ville dadle den store Seneca.

Acteuren.

Jeg dadler ikke Seneca, uden i Deres Mund, min Herre; men det kan lære Dem til en anden gang, at naar man vil skælde, gjør man altid forsigtigere, at laane Talemaader fra gammel Strand, end af classiske Auctores. Man kan drive den lærde Skædesløshed alt for vidt.

Journal.

Nu Himmel! er det mueligt, at man tør saa fornærmelig tiltale en Journalist, og det en Dramatisk Journalist oven i Kiøbet! — — — Jeg gaaer bort, for at hente min Seneca, og om I gjøre mig ret vreed, skal jeg tage det Grædske med til Hielp; og da jeg engang har sat mig paa den Fod, skal jeg, om jeg end maae fordreie hvert Ord, bevise jer Sole-klart allesammen, hvad I ere for Folk. Far vel til videre, forsaar I mig.

Andet

Andet Optrin.

Acteuren (aleene.)

Det er en forbandet Karl; havde vi mange saadanne Mennesker, vilde der snart komme til at groe Græs i Vatterret; thi efter al Anseende vil intet blive godt nok for ham herester. — — — — — End om man bød ham til en frie Loge paa Comedien. — — — — — Men det var at fornærme enhver skikkelig Autor, som har Ret til at forlange en saadan Belønning for hans Arbeide til Skuepladsen. Eller — — — — — man kunde give ham Titel af Theatrets Hovmester; Titelen gjør intet til Sagen, og man kunde bruge ham, som unge Mennesker, der reise Udenlands, bruge deres Hovmester, nemlig for et Sønns Skyld, og for Resten gjøre og lade hvad man lyster. — — — — — Dog nei, det Danske Theater har blomstret uden saadan Karpssønnet Hovmester over en Snees Aar; det vilde lade alt for ilde at saae en Formynder paa sin gamle Alder — — — — — Jeg har og i Dag en Indbildnings-Kraft, som er heel fattig paa Indfald; men man maae tænke et Middel op, ellers ere vi alle forlorne.

(Han gaar frem og tilbage i Tanker.)

Fredie Optrin.

Acteuren. En Actrise.

Actrisen.

Nu hvilken Ulykke! vi ere om en Hals; og jeg for min Deel tør neppe vove at sætte min Fod mere ind paa Skuepladsen.

Acteuren.

Hvad nu! Er der noget nyt paa Færde?

Actrisen.

Ja vist, alt for meget nyt, og ondt nyt desværre! har De ikke hørt tale om den nye Theatraliske Domstoel, som er oprettet?

Acteuren.

Den Theatraliske Domstoel! hvad vil det sige?

Actrisen.

Det vil desværre sige, at vi allesammen skal herefter indstævnes to gange om Ugen for en vis Ret, som kalder sig den Dramatiske Journal; og det som mere er: Vi faae ikke fornøden Tid til at svare for os; thi vor Proces skal afgjøres fra en Usten til den anden.

Acten

Acteuren.

Ei! det er jo den rette Gæste Rets Varsel af 24 Timer; men man burde dog betænke, at vi ere boesatte Folk her i Byen.

Actrisen.

Ja hvad det er eller ikke, saa er jeg saa bange, at mit Hierte sidder mig i min Hals; det er aldrig noget til, som jeg er mere bange for, end Proces. Jeg har i nogle Dage baaret Frygt for min egen Skygge, og om jeg aleene faaer Die paa en Hue-Blof, saa iisner det i mig; saa frygtfuld er jeg for alt, som har lignelse af en Menneske-Skabning.

Acteuren.

Naar man bruger al Glid, og gior hvad man bor, seer jeg ikke at nogen kan rokke en Fier i min Hat; har man da ikke den Lykke at behage vor nye selvgjorte Dommer, maae man udbede sig af ham, at han vil bevise os den Tieneste at forfærdige nogle nye Stykker, og for Sikkerhed selv at spille dem; saa kan vi faae de Løier at agere Contra-Journalister, jeg er vis paa, vi skal aldrig feile Materie til at fylde et par Ark om Ugen; og desuden vilde derved være noget at fortjene, hvilket er Hoved-Sagen; thi flige Ting gaae af som varmt Hvede-Bred paa en Fastelavns Mandag.

Actrisen.

Ja de har got ved at tale, som ikke er bange.

Acteuren.

Hvad skulde jeg være bange for? Hadles jeg med Ret, vil jeg stræbe at forbedre mig; og er det ugrundet, ja — — — — saa vil jeg lee deraf. Der er vel ingen til, som kan giere alle til Maade, og allermindest vore oplyste Tidens nyemodens Konstdommere.

Actrisen.

Ja jeg for min Part maae tilstaae, at jeg herefter er bange for hvert Ord, som gaaer ud af min Mund, og for hvert Trin og Bevægelse jeg gjør.

Acteuren.

Da er saamen ikke jeg — — — og til Bevæis derpaa kan jeg forsikre at jeg har endog selv for ganske nylig talt med den forfærdelige Kiempe.

Actrisen.

Hvordan? talt med ham?

Acteuren.

Ja, og det Ansigt til Ansigt.

Actrisen.

Og det for nyelig?

Acteuren.

Som jeg siger, for nyelig; og jeg kan sværge paa, at mit Blod flaaer nu lige saa jævnt som før. Var det ikke for at gjøre Dem for meget bange — — —

Actri-

Actrisen.

Nu da?

Acteuren.

Jo men, han kommer igien, naar han har hentet sin Seneca; thi det er efter den Bog han agter at monfire os, ligesom von Thynboe sine Tropper efter Mons Wiingaards Krønike.

Actrisen.

Staaer der da noget i Seneca os angaaende?

Acteuren.

Nei vist ikke; men de Slags Karle kan faae til at staae deri alt hvad de lyst; i sær, naar de tale latin, maae man tabe Næse og Mund derover.

Actrisen.

Men hvorfor blive de ikke da ved deres Latin, og lade os stakkels Danske være i Roe?

Acteuren.

Det kommer deraf, at de ville være Acteurer, og falde os ind i Haandværket.

Actrisen.

Acteurer?

Acteuren.

Ja vist, Acteurer; thi lige som vi ofte forestille Konger, Fyrster og Generaler, og ere dog intet mindre; saa ville siige Folk forestille Publis

kum og tale i dets Navn med en Myndighed, som om man ikke kiendte dem, og som om den hele Stad havde givet dem Fuldmagt. Men ikke for mærke de at de intet have udrettet, førend de med en lærd Medynk trække paa Skuldrene, og beklage den gode Smags Aftagelse. Troe mig, at være Konst-Dommere paa denne Maade, er det letteste af alle Haandværker — — — — —
 — — — og imellem os at sige, tænker jeg at gribe dertil, naar alt andet slaaer mig feil; thi Brødet er kiert. Jeg har sneget mig til at lære de fornemste Kneb af Professionen, som for Exempel: Naar et Skrift kommer ud, seer man først og fornemmelig efter Forfatterens Navn; har han da den Banlykke at mishage os for en eller anden Aarsags Skyld, saa er Begyndelsen af Critiken saaledes: Nærværende flette Stykke, et ælendigt Misfoster, hvis Forfatter rober den tykkeste Uvidenhed, som er fuld af bagvendte Tanker, og saa videre i samme Stil. Men er man paa en eller anden Maade i Forening med Forfatteren, ja saa klinger det i en langt anden Tone: Nærværende prægtige Skrift, hvis store Forsatter gaaer Udødelighed med stærke Skridt i Møde, som haver viist vore misundelige Naboer, at og det kolde Norden kan frembringe Digtere af første Klasse — — — derpaa et par Linier fulde af Prikker, hvis Udtødning Læseren selv maae giette sig til; thi man maae vide at disse Prikker betyde i den høle Stil det samme som Summa lateris i
 en

en Kjøbmands Regning, nemlig derved foreenes i et Diepunct alt hvad som er sagt paa en heel Side; man kan fylde et halvt Skrift op med saadanne hieroglyphiske Prikker, og saa er det ikke at veie op med Penge; thi det giver Bogen sin rette Førlighed, og Læseren faaer derved Leilighed til selv at tænke.

Actrisen.

Jeg staaer forgabt, og kan neppe tale af Forundring. Jeg er kun saa bange for at den søle Busemand skal komme og overrumple os — — — Men hvad er det for en Allarm jeg hører?

Acteuren.

Det er ham just selv, det kan jeg høre paa den Støn han gier; lader os staae paa vor Post, og med koldt Blod vente paa Fiendens Ankomst.

Actrisen.

Jeg stoler paa en retfærdig Sag, og oppes bier min Skæbne.

Fjerde Optrin.

De forrige. Hr. Journal.

Journal.

Jeg har været der nede, og besøgt Eders Bogsamling ved Skuepladsen. Den staaer mig ikke an; den staaer mig ikke an, siger jeg nok engang.

gang. Jeg har sat mig i Hovedet at det skal være Snavs altsammen, mere eller mindre, ligesom jeg finder det for got; forstaaer J mig god Karl! Nu taler jeg got bredt Dansk.

Acteuren (for sig selv.)

Ja det forstaaer jeg bedre, end naar De taler Latin.

Journal.

Hvad er det J staaer der og mumler i Skieget? Jeg siger det og skal forsvare det. Det kolde Sprog hersker i de fleste Stykker som her opføres.

Acteuren.

Desto varmere kan vi vente Sproget i Journalen.

Journal.

Naar jeg undtager nogle faae Stykker, som endda er forfrækkelig meget at udsætte paa, have J ikke et eneste, som er indrettet efter den fine Smag.

Acteuren.

Jeg tør vel ikke være saa dristig at spørge om, hvad De egentlig forstaae ved den fine Smag i Comedien?

Journal.

Den fine Smag? Ja det kan ingen bedre forklare jer, end jeg — — — Nu vel da — — — Den fine Smag — — — giv nøie Agt,

Ugt, thi saadant maa høres i sin hele Kiæde —
 — — Den fine Smag er noget — — — fint
 af — — — den yderste Fiinhed — — — som
 — — smager af Fiinhed — — — som maae
 feles — — — af Hjertet — — — der er
 flebet ved Smagen — — — som gaaer igien
 tilbage til Hjertet — — — med en Følelse —
 — — forstaaer I mig?

Acteuren.

Nei jeg kan sværge paa, at jeg endnu er lige
 fløg.

Journal.

Saa meget desværre for jer — — — jeg
 har forklaret mig saa got som jeg har kundet i det
 ulærde Danske Tungemaal; ellers kunde jeg ved
 en Snees Sentenser af Seneca bevise — — —

(Han bliver i det samme Actrisen vaer)

Men hvad er det for et Fruentimmer? Hører hun
 her til Skuepladsen?

Actrisen (som træder nærmere.)

Det var mig, som havde den Ære at spille
 Agathoclis Rolle i Thronfølgen i Sidon.

Journal.

Den Bancere, vil De sige, mit Barn!
 Dog hvad kunde De dertil? De har gjort Deres
 Beste. Hvad Skyld har De derudi, at Stykket
 var væmmeligt, og Klædedragten latterlig?

Actrisen (for sig selv.)

Han er dog ikke saa stem, som jeg har foresillet mig; jeg begynder at faae Mod igien.

Journal.

Jeg kan blive gal af Vergrelse! Man tænke: en Borger af Sidon i en fransk Gartner-Dragt! og denne fattige Gartner, som klynkende forsikrer os om sin Armod, i den prægtigste Selv-Kiole!

Acteuren (for sig selv.)

Dette gaaer mig noget an. (høyt) Torde jeg vel give mig den Frihed at spørge, hvordan ellers Abdolonimus skulde have været klæd i dette Stykke?

Journal.

Hvilket taabeligt Spørgsmaal! Det er vel ingen Tvil paa, at han burde være klæd i Sidonisk Dragt.

Acteuren.

I Sidonisk Dragt? Den skulde da altsaa være — — —

Journal.

Som Borgerne i Sidon brugte den, og ikke anderledes.

Acteuren.

Men veed man da til visse, hvad Moder i Klædedragterne der paa den Tid vare brugelige i Sidon?

Journal.

Journal.

Ja vist veed man, min Søn — — — og veed man det ikke — — — fort at fortælle: ved saadan Leilighed bør Indbildnings- Kræften rise sig; man bør lade giøre Klæder, som i intet ligne de nu brugelige, en Blanding af noget Grædsk, noget Romersk og noget Gothisk, jo sølsommere jo bedre; naar man saa giver det Navn af Sidonisk Dragt, saa bliver det Sidonisk og Erke-Sidonisk.

Acteuren (for sig selv.)

Det vilde blive en forbandet Strøg i Regningen, om en Skræder af Sidon i det samme stod op fra de Døde, og skulde examinere saadanne Dragter; jeg er bange for, han ikke vilde kiende sine Landsmænd igien mere, end om han saae dem i Franske Gartner-Drageer.

(høyt.)

Det var en slem Sag, om alle Ting ved Skuespil skulde saa nøye undersøges; i det mindste maatte man da vist ikke spille nogen Romersk eller Grædsk Tragedie i Silke Klæder; thi man veed at endog i de Romerske Kænsfers Tid blev et Pund Silke betalt med et Pund Guld, og altsaa har det vel neppe været brugeligt til Klæder.

Journal.

Jeg siger som jeg har sagt: Klæderne vare for kostbare og intet mindre end Sidoniske; og jeg paastaar at det er en utilladelig Skædesløshed

hed af Forfatteren, og Mangel af Omhu for sin egen og Nationens Ære, at han ei har sørgt, at de nye Klædninger, som med stor Bekostning, efter Sædvane, bleve giorte, vare rigtige. Dog hvorfors skulde Dragterne bestemme sit Dramme? og maaskee Abdoionimi Kiøle skulde trække Tilskuere?

Acteuren.

Nylig var det Musikken der skulde giøre det, nu er det Kiølen.

Actrisen.

Om Forladelse, at jeg siger Dem imod, min Herre! Den som har berettet Dem, at Dragterne til dette Stykke ere giorte af nye og med stor Bekostning, haver forebragt Dem en stor Usandsfærdighed. Ved saadan Leilighed griber man sig ikke synderlig an; man skær i Stykker, sner sammen, og udstafferer en gammel Kiøle, og derved bestaaer den hele Herlighed.

Acteuren.

Min Herre kiender maaskee ikke Garderoben saa got som Bog-Samlingen ved Skuepladsen?

Journal.

Det ene med det andet duer ikke — — —
Men nok derom; det var og er par herlige Mafkerade-Klædninger, som hun og Euphemia vare klædte i ved samme Leilighed — — — ja vist
en

en Masquerade; jeg maa selv lee af dette flygtige Indfald.

Actrisen.

Jeg mener uforgribelig, at Dragterne vare som de burde, eenfoldige, tarvelige og uden Pragt.

Acteuren (for sig selv.)

Den sidste Post ved jeg vist var i sær iagttaget.

Actrisen.

Man kunde paa den Maade kalde alle Slags Klæder Masquerade-Dragter; thi jeg ved ei hvad Slags Dragt man ei skulde kunne bruge paa en Masquerade, sær af de Theatraliske.

Journal.

Masquerade siger jeg, og lutter Masquerade
— — — Dette var det første lystige Indfald som faldt mig ind ved denne Leilighed; og det er nok at jeg har sagt et Ord. — — — Men hvad vil dette Optog betyde?

Acteuren.

Saa vidt jeg seer, hører hun og til Masqueraden, men jeg skal love for hun kommer hverken for tidlig eller for sild.

Femte

Femte Optrin.

Hr. Journal. Acteuren. Actrisen.
En anden Actrise.

Anden Actrise

(med et Røgelse-Kar i Haanden.)

Bevær os! her spøger forfækkeligt; lutter
Gespenster, Trolde, Stønen, Larm; jeg
troer den hele Skueplads er forhevet. — — Jeg
har taget Staal til mig, jeg har sat mine Skoe
forkeerte for Sengen, jeg har strøet Hørfrøe paa
Gulvet; men alle de beste Ammestue-Raad har
ikke vildet hjælpe. Jeg har med disse mine Dine
seet — — —

Forste Actrise.

En Gienfærd maaskee?

Acteuren.

Hvor ere dog disse unge Piger ret nogle elens-
dige Creature! De kan blive bange for deres egen
Sknag, og naar de drømme, troe de at see al-
ting virkeligt.

Anden Actrise.

Nei, det jeg har seet er desværre virkeligt
nok; jeg veed man drømmer ikke med aabne Dine?

Acteuren.

Ikke det? Da kender jeg visse Folk, som
ikke aleene drømme vaagende, men endog ere i
Stand

Stand til at drømme alt hvad som falder dem ind.

Anden Actrise.

Nei her engang, jeg har seet et fælt Spørgelse streiffe omkring i Garderoben, imellem Coliserne, og det som endnu er det allerværste, det har holdt et slemmt Huns i Actrisernes Kammers, og mynstret alting lige ind til de Smaa-Ting, som vi have under Laas og Lukke.

Journal.

Mig synes jeg skulde kiende dette Ansigt; hvem er hun mit Barn?

Anden Actrise,

(som da først bliver ham vaer.)

O! Himmell! det er ude med mig; der er han, det er ham selv.

(Hun vil gaae.)

Første Actrise.

Nei vie kun og vær ikke saa bange; skal vi alle hovmestereres, maae vi ogsaa have hendes Text læst. Som Euphemia har hun engang lovet at deele Medgang og Modgang med mig, det har jeg over hundrede Vidner paa.

Journal.

Ja ganske rigtig; det var hende som spillede Euphemias Rolle i det vederstyggelige Stykke, som jeg ikke gider nævne mere; det er mig kiert, at jeg har jer her alle tre saa vel samlede; kom kun nærmere,

nærmere, jeg skal give hende hendes Sludsmaal med saa Ord.

Anden Actrise.

Ja vil De da love mig, ikke at giøre mig noget ont ?

Journal.

Alting til hendes sande Beste mit Barn!

Anden Actrise.

Ikke heller at kyse mig ?

Journal.

For en Ustykke! sælg mine Lære-Regler, saa kan hun være vis i Fremtiden paa min Beskyttelse.

Acteuren.

Jeg har da vel ikke mere her at bestille ; jeg maa gaae, for at forrette mit Erinde.

Journal.

Nei bide kun lidt god Karl! vi har endnu en Hob at tale sammen. Det forbandede Stykke! Jeg veed neppe hvor jeg skal begynde eller ende, saa meget har jeg at udsætte derpaa ; Titel-Blad, Fortale, hver Linie, hvert Ord sætter mig i Tver.

Acteuren.

Alt dette gaaer uden for min Regning.

Journal.

Ja vist, meget kan J undskyldes for min Son, men tænk ikke derfor at finde Naade for mine

mine Dine. Det er sandt: Historien og Hændelsen i dette væmmelige Stykke interesserer ei meget, og altsaa rører meget lidet.

Acteuren.

Myelig var Historien prægtig, nu duer den ikke.

Første Actrise.

Om det maae tillades mig at sige den reene Sandhed, saa kan jeg forsikre, at jeg aldrig har spillet min Rolle i dette Stykke uden med megen Følelse.

Journal.

Lie hun kun stille, til Røden kommer til hende.

Acteuren.

Har jeg da ikke spillet Abdolonimi Rolle som jeg burde?

Journal.

Jeg siger: Sproget i Stykket er ikke tragisk, men Hverdags-lidtrø, og hvordan kan da vel en Actor, om han end var den beste, udføre sin Rolle med Eftertrø?

Acteuren.

Mig synes, at Sproget passer sig ret vel til de ringe Personer, som Stykket skal forestilles af; og Kiendere have just anseet det for en Fortieneste, som min Herre dadler saa meget, at man Kiendelig kan mærke Forskiel imellem det Sprog, for Exempel, som Urtegaardsmanden med hans

E

Familie,

Familie, og Hephaestion taler; men hvad brøder alt saadant mig? jeg har jo spillet min Rolle lige efter Bogstaven.

Journal.

Ja, men med en Action, som var maskinagtig; dog det vil jeg heller ikke skrive paa jer Regning; nei, derudi har Stykket selv Skyld. Men I er ikke skabt til det Tragiske, min Søn, Phsyionomiet staaer mig ikke an.

Anden Actrise, (for sig selv.)

Skal man domme efter Phsyionomie, saa seer han selv ligere en Pedant end til en Hovmester for en Skueplads.

Første Actrise.

Lie stille for Himlens Skyld! Vi gjør ham ellers mere opirret; han seer ud som han vilde æde os allesammen.

Journal.

Som jeg siger, min Søn, I har ei Ansigt for Eorge Spil.

Acteuren.

Jeg kommer da til at bede min Herre laane mig sit, naar jeg skal opføre en tragisk Rolle; det seer ynkværdigt nok ud.

Anden Actrise.

Nei see mig hvilken Karl! Ere ikke vore Ansigter gode nok for ham, kan han jo lade være at gloe paa os.

Journal.

Journal.

Ingen Spotte-Glofer, Børn! ingen Spotte-Glofer.

Anden Actrise.

Som man raaber i Skoven faaer man Svar.

Første Actrise.

For alting gior ham ikke mere ivrig, eller jeg er bange for han gior en Ulykke paa os.

Journal, (mere hidfig.)

Nei nu gaaer det for vidt — — — saa vid da god Karl! at jer Stemme er ikke rigtig.

Acteuren.

Ikke maae jeg bede Dem sætte den paa No-
der for mig?

Journal.

Den er sfingrende, nærmer sig til den Rhy-
kende og Affecterende, Declamationen er monoto-
misk, og jeres Legems Bevægelser ere for trunqne
og unaturlige, men den Bevægelse med Skul-
drene ligner mere en Henrich end en Abdolo-
nimus.

Første Actrise.

Der fik han ogsaa sit Pas paaskrevet paa
engang kort og syndig; jeg gruer for naar Ra-
den kommer til mig.

Acteuren.

Da er De og den første, som tør sige mig
saa mange Grovheder lige under Dinene — —
og gjorde jeg min Ret — — — —

Anden Actrise.

Iystig, Iystig; kunde de komme i Haar
sammen, saa veed jeg nok hvad Partie jeg slaer
mig til.

Acteuren.

Dog jeg leer kun til Eders Critiker, min Ven!
jeg har haft den Lykke at behage et skionsomt Pus
blikum, forend jeg havde den Ære at kiende
Dem; og for Resten vilde jeg erkiende mig selv
uærdig til at have tient saa længe ved Skueplad-
sen, naar en eneste af disse grove Beskyldninger
mod mig var velgrundet.

Journal, (for sig selv.)

Hillemænd! han bliver vreed — — —
jeg maae sadle om og gjøre det godt igien; det
duer ikke at gjøre dem alle paa engang til mine
Uvenner. (høyt) Men derimod er Deres Synge-
Stemme, min Ven! i dette Stykke, ja endog i
de Italienske Operer saa god, at Deres største
Feil maaskee er, at den hører en Dansk Actor
til.

Anden Actrise.

Dersom jeg ikke var bange for at gjøre ham
vreed, gad jeg nok spørge ham om, hvordan en
og den samme Persons Synge-Stemme ikke kun-
de

De være lige saa god i et Dansk, som i et Italiensk Synge-Stykke?

Acteuren.

Jeg agter mig Dem aldeles ikke forbunden, efterat De først hegler mig igiennem, og siden opløfter mig paa mine Landsmænds Bekostning; ligesom det i Danmark skulde være en Feil at være Dansk! Jeg gad ellers nok vide, hvordan min Herre vilde tage denne Compliment op af mig: Hr. Journal er grov, ubesindig og fiendelig partisk i sine Domme, hans Stil er usammenhængende og nærmer sig til det Barnagtige, og hans Talemaader ligne mere en Skandiskristmagers, end en Kunstdommers; men med alt dette er han forstaaelig, reentalende og fri for Complimenter; jeg vilde gierne efter Deres Exempel legge det grove Hyklerie til, at det er den største Feil hos Dem, at De er en Dansk Journalist.

Journal.

Uden Stræger, min Herre! uden Stræger! Hvad jeg har sagt, har jeg ikke meent saa ilde. (for sig selv) Jeg kommer til at legge Plaster paa Saaret. (høyt) Jeg forsikrer, at det skulde gjøre mig ont, om De, min Ven! skulde finde Dem fortørnet over min Critik; thi jeg misliender ingenlunde Deres Fortienester udi Comedien — — — og at være en god tragisk og comisk Actor tillige, har Skæbnen kun undet en Garri.

Anden Actrise.

Hillemænd ! Er det Skæbnen, som har gjort ham dertil? Jeg tænkte saa vist at han var bleven det ved en Dramatisk Journal. Nei see mig kun, hvad ikke Skæbnen har at bestille!

Journal.

J er en Næseviis, mit Barn! og jeres Indsald smager af Pernille-Rollen.

Anden Actrise.

Det er Skæbnen, som J maa holde Jer til; hvad kan jeg derfor.

Acteuren.

Jeg kan ærgre mig over at staae og spille Tiden med en Mand, der roser og kagstryger mig paa eengang; jeg mærker nok at den er klogest, som tier først. Farvel min Hr. Hornmester! Jeg takker for god Lærdom.

(Han vil gaae.)

Journal.

Hold Jer til Comedien, min Søn! saa skal vi blive gode Venner.

Acteuren.

Ja jeg faaer see ad; men jeg varer Dem ligesledes, at De holder Dem til Upartiskhed, om jeg skal bære Agtelse for Dem.

Journal.

Siden De endelig vil gaae, maae jeg bede Dem, at De vil hente mig den Person, som spiller
lede

lede Meobuli Rolle i Thronfølgen; jeg har et par Ord at tale med ham til hans Beste.

Første Actrise.

Widste han sit eget Vel, gjorde han nok best i at blive borte, siden der endelig skal holdes Sparlagens Prædiken.

Anden Actrise.

Nei see mig til den ufordragelige Karl! hvilken myndig Tone! Man skulde nok see, at alle Acteurer og Actriser skulde staae paa Pinde for ham!

Acteuren.

Dersom jeg seer ham, skal jeg ikke mangle at give ham Advarsel. (i det han gaaer) Nu en Ekielm maatte ogsaa lade sig bruge, som jeg, til enhver Rolle, som ingen anden har lyst til; jeg maa sige at jeg faaer god Ret for min Willighed.

(Han gaaer.)

Siette Optrin.

Hr. Journal. Begge Actriser.

Første Actrise.

Jeg kan mærke af alle Ting, min Herre! at Thronfølgen i Sidon ikke har haft den lyst at behage Dem.

Anden Actrise.

Og det skulde man vel legge sig syg for!

Første Actrise.

Jeg kan dog forsikre, at jeg gjorde mig al Umage, og uden at rose mig selv — — — —

Journal.

Ga vist; thi endskönt i Følge den Fod jeg har sat mig paa, og efter mit Embede og Character intet bør staae mig an, vil jeg dog for denne gang forsværge min Natur, og give hende den tilbørlige Roes. Jeg har saa mine Marsager — — — jeg erklærer Dem altsaa for en Actrise, som Paapassenhed, en endog i det tragiske god og naturlig Action, Fld og Fyrighed i Udstrykket, god Sang og andre Dyder let udmærker.

Anden Actrise.

Nu er al Verden gal! Jeg troer vel ikke en Journal skal være Fiscal over Actrisernes Dyder; jeg gad nok see en Theatralisk Catechismus forfattet af en Dramatisk Journalist.

Første Actrise.

De beviser mig virkelig for stor Ære, og min Undseelighed — — — —

Anden Actrise.

Sag kun imod hans Complimenter medens han endnu er i god Lune; jeg er vis paa det vil ikke vare længe, førend Bremsen vil stikke ham igien.

Første

Første Actrise.

Den Roes, som De behager at tillægge mig, skal tiene mig som Opmuntring til at kunne for-
tiene den.

Journal.

Som jeg siger, i det hele Stykke spillede in-
gen bedre, i mine Tanker.

Anden Actrise.

Nei her engang, hvilken Ydmyghed der paa
eengang kommer over ham!

Journal.

Vel sandt, Deres Bevægelser med Armene
vare for stive.

Anden Actrise.

Jeg kunde vel tænke at der feilede noget.

Journal.

Men det skal De ikke have Skyld for, mit
Varn! Dragten og aleene Dragten bør man til-
skrive denne Stibhed.

Anden Actrise.

Za hvor mange brave Folks Fortienester
maa ikke staae til Side formedelt en Skraders
Caprise eller Skjodesløshed?

Journal.

Kort at fortælle; jeg er vel fornøiet med Dem
i det hele Stykke; thi for det første — — —

Første Actrise.

Deres Berømmelse gier mig skamfuld.

Anden Actrise.

Jeg veed ei heller nogen Ting, som jeg vilde komme mig mere over, end om en saadan Karl berømmede mig.

Første Actrise.

Jeg beder Dem, min Herre! spar min Undseelse.

Journal.

Skulde jeg endelig have noget at udsætte, saa er det, at Deres Ansigt staaer mig ikke an; eller for at tale i vort rette Sprog: Ansigtet har De ikke.

Anden Actrise.

Hvilken Ulykke, at man ikke har et Ansigt som staaer en Journalist an!

Første Actrise.

Ja om saa er, bliver det en Feil, som ikke staaer til mig at forbedre.

Journal.

Men Deres Stemme er temmelig god, og skifter sig paa det Sted fortreffelig.

Anden Actrise.

Det falder jeg at tale med eftertryffelige Beviser.

Journal.

Men Deres Synge-Stemme er ei af Naturen den behageligste.

Første

Første Actrise.

Uden Fortrydelse, min Herre! mig synes at De taler Dem selv imod. Engang er min Sang god, min Stemme temmelig god, og strax derpaa er den igien ikke behagelig.

Anden Actrise.

Ja det kalder man journalistisk Gallimathias.

Journal.

Ja jeg vilde sige — — — forstaae mig — — at — — — nu da — — — at De bruge Deres Stemme med megen Smag og Moderation.

Anden Actrise.

Det kalder jeg for Alvor at snoe Raaben efter Veiret; det var got at være Konst-Dommere, naar der ikke dertil, som til visse andre Professioner, hørte en god Hukommelse.

Syvende Optrin.

De forrige. Første Acteur.

Acteuren.

Nei see mig engang! staaer ikke den Sladders hank endnu og væver; han har vel bragt en heel Hob smukke Sentenser frem siden jeg var her sidst?

Anden

Anden Actrise.

Jo vist har han, og det heel opbyggelige; De skulde kun have hørt det Capitel om Ansigtet, om de stive Arme, om en Stemme som er god og ikke god, og flere andre saadanne smukke Ting. Jeg kan ikke blive fied deraf, thi det er alt for løyerligt.

Journal (til Acteuren.)

Nu kommer han snart som jeg har befaleet?

Acteuren.

Maaskee han kommer, og maaskee han ikke kommer; overalt har jeg raadet ham at tage ind en Skeefuld Guld-Pulver først, for ei at faae Qualmer.

Journal.

Hvordan?

Acteuren.

Man veed at der gives rørig Snaf, ligesaa vel som rørig Mad; og jeg gad nok see paa den, der fastende om Morgenstunden kunde fordøye en Dramatisk Journal — — — og den gode Cleobulus er ikke af de stærkeste Naturer; maaskee han kan blive lidt mere haardfør, naar han faaer gaaet Skolen igiennem.

Anden Actrise.

Ja det var en herlig Skole at være Discipel udi; jeg gad nok vidst hvad man skulde lære af en saadan Karl!

Journal.

Anden Actrise.

Gjør det kort, min Herre! thi jeg kan forstærke Dem paa, at jeg lige saa lidet røres ved Deres Berømmelser, som jeg ansægtes ved Deres Skælds Ord.

Journal.

Gjør mig ikke vreed mit Barn! eller jeg tager strax i en anden Zone — — — og siden De endelig vil vide Sandheden, saa kan jeg sige Dem at man reent har fordærvet Dem — — — jeg opsiges Dem herved al Beskyttelse.

Acteuren.

Endelig taler han igien sit naturlige Sprog.

Journal.

De er fordærvet, mit Barn! i Grund og Bund fordærvet, og Deres Fordærvelse flyder af tre Grund-Aarsager.

Acteuren.

Alle gode Ting ere tre.

Journal.

Pro primo — — —

Acteuren.

Nu taler han latin igjen. Jeg er bange for Seneca faaer paa nye et slemt Drefigen.

Anden Actrise.

Jeg ønsker den stakkels Seneca, skiont jeg ikke har den Ære at kiende ham.

Journal.

Journal.

Ja rigtig; pro tertio har De haft en stor Anførsel.

Anden Actrise.

Ja det var en Ulykke, at der ingen Dramatist Journal var til, da jeg begyndte at blive Actrise. Ulykkelige Efterslægt, som nu ikke skal savne Anførsel!

Journal.

Det var meget større Ulykke for Dem, end De tænker; thi hvis jeg havde haft Dem under Anførsel, skulde de ikke have tabt saa meget ved reent at være fordømt til Pernilles Rollen; derved er Actionen bleven unaturlig og affecteret.

Acteuren.

Hvilken Ulykke! og alt dette har Pernilles Rollen gjort.

Anden Actrise.

Den stakkels Pernille!

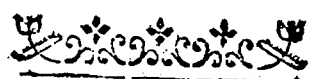
Journal.

Jeg maatte aldrig holde op, naar jeg skulde opregne al den Skade, som denne Rolle har forarsaget hende.

Første Actrise.

Og dog siger det hele klonsomme Publikum iust tvært derimod.

Acteu:

Acteuren.

Jeg er ikke for at flattere Folk i deres Dine, men efter min og mange andres Tanke har hun stedse spillet Pernille-Rollen meget vel.

Anden Actrise.

Jeg takker for godt Skudsmaal; men det kommer mig nu ikke vel tilpas; jeg giver Pernilles Rollen og alt det Pernilliske Ganden, naar man ikke har bedre Tak derfor.

Journal.

End videre — — — — De bevæger Deres Arme alt for tvungen.

Anden Actrise.

Jeg veed ikke hvad som holder mine Arme, at jeg ikke strax her paa Stedet bevæger dem mere tvungen. Jeg havde stor Lust at lære mig til paa et Ansigt, der er saavel dannet dertil.

Journal.

Albuen skydes for høit.

Anden Actrise.

Med desto større Eftertryk kunde jeg bruge mine Arme.

Journal.

Og hvad sig angaaer hendes høire Hæl

Anden Actrise.

Det var et Dievels Spring fra Albuen til Hælen — — — men det Capitel hører egentlig til Skoemageren.

D

Journal.

Journal.

Nei forstaae mig ret, det er Armenes Bægelse, som forarsager, at hun gierne løfter den høire Hæl.

Acteuren.

Hvo veed, om det ikke er paa sin Sidonisk.

Anden Actrise.

Det er ellers en Symmetrie, som aldrig før er falden mig ind.

Acteuren.

Imidlertid er det dog en fin Anmærkning.

Første Actrise.

Herefter iisner det i mig, naar jeg løfter den høire Hæl fra Gulvet. Nu hvem skulde troe, at den fine Smag havde med Hælen at bestille!

Acteuren.

Jeg har aldrig tvilet om at vore saa kaldte fine Konst-Dommere kunde besatte sig med Neddrigheder.

Anden Actrise.

En anden gang skal jeg, for at tiene Dem, løfte den venstre Hæl tre gange for hver gang jeg rører den høire; tro mig, jeg er lærvillig naar jeg hører Raison.

Journal.

Ja jeg gjør mig og al Umage for at gjøre mine Grunde fattelige.

Anden Actrise.

Da kan jeg sværge paa at det er Arabisk for mig.

Journal.

Journal.

Ja, men nu kommer jeg med det allerværste, mit Barn! Hun opfylderielden Scenen naar hun tier.

Anden Actrise.

Herefter vil jeg faae nok med min høire Hæl at bestille.

Journal.

Og desuden synes det, som hun mere svarer efter Souffleuren end efter den hun taler med, da hun lader Dinene løbe om paa Parterret og Logerne.

Anden Actrise.

Da skeer det vist ikke for at gloe efter Dem, min Herre. De kan være for Resten en brav Mand, men Ansigtet har De ikke.

Acteuren.

Ja det er Ulykken; gjorde hun det, saa maaskee hendes Dom var bleven mindre partisk; thi man maa sige hvad man vil, saa er dog en Dramatisk Journalist lige saavel af Ried og Blod som et andet Menneske.

Første Actrise.

Det er godt for hende, at hun saa vel kan svare for sig; jeg havde min Troe ikke Mod dertil.

Anden Actrise.

Da har saamen jeg baade Mod og Inst dertil. Skulde jeg vel staae her en stiv halv Time og læ

de mig hegle igiennem af en opløben — — —
 nok sagt, uden at give ham det glatte Lag igien?

Journal.

Hun tager og alting paa den værste Side.

Anden Actrise.

Det er saa min Naade, naar jeg kiender mine
 Folk.

Journal.

De Guldkommenheder, som mangle hende,
 kan hun faae, naar hun har gaaet en Tid i Skole
 hos mig; thi for Resten kan jeg vel nok lide hende;
 hendes Stemme er fortreffelig, og hun synger
 Arierne med en stor Omhed.

Acteuren.

Et nyt Musikalsk Udtryk! men jeg kan troe,
 der skal siges noget.

Anden Actrise.

Det er endda vel, at noget har den Lykke at be-
 hage Dem.

Første Actrise.

Han skienker min Troe Suurt og Sødte med
 lige Maal.

Journal.

Der er desuden to Ting, som har glædet mig
 meget ved hendes Action den sidste gang Thronføl-
 gen blev spillet.

Anden Actrise.

Pro primo — — —

Journal.

Journal.

Go mit Barn! I kunde jer Rolle; thi den lader Jellers tidt ligge hiemme; og I loe ikke høit, og det pleier I ei gierne at glemme i dette Stykke.

Anden Actrise.

Ja hvad kan jeg dertil. Skylden er hos Vernille-Rollen, og Skiebnen, een for begge, og begge for een. Dog skal jeg visselig iagttage denne Erindring; men det skeer vist ikke for at trygle mig Berømmelse til af den Dramatistiske Journal; det vil jeg lade Dem vide til Esterretning — — Men see! hvem er der? Ja han kommer vel tilpas.

Ottende og sidste Optrin.

De forrige. En anden Acteur.

(Anden Acteur, (i det han kommer.)

Er han alt borte?

Anden Actrise.

Nei han staaer her endnu til Tieneste; de Slags Folk ere ikke saa gode at blive af med.

Anden Acteur,

(i det han bliver Hr. Journal vaer.)

Go Hillemænd! jeg kiender ham paa det bisre Maaen. Det nytter vel ikke at tage Flugten, da han engang har seet mig. Jeg jitrer for Cleo:
fuli Rolle.

Journal.

J kommer som J var kaldet, god Karl! See der, læs.

(Han leverer ham et Papiir.)

Anden Acteur.

Tør jeg vel spørge, hvad dette er for et Papiir? Er det maaskee en Rolle til et nyt Stykke?

Journal.

Nei hør hvilken Formastelse! at give jer en Rolle til et nyt Stykke; nei kort og got: det er jeres Afsskeed.

Anden Actrise.

Det kalder jeg en summarisk Proces.

Første Actrise.

Han tager det paa en temmelig myndig Fod.

Første Acteur (til anden Acteur.)

Ei tag kun imod hans Afsskeed, og giv ham Afsskeed igien; thi begge Deele har ligemeget at betyde.

Journal.

Hør god Karl! jeg kan ikke bære mig for Ærgrelse over jer.

Anden Actrise.

Saa kan J lukke jere Dine, eller blive herfra. Jeg gad nok see en Fortegnelse paa alle de Ansigter, som J ikke kan lide her ved Theatret.

Første Actrise.

Men man burde dog betænke at han er et ungt Menneske, som nylig har giort Begyndelse; han kan

Kan reent tabe Modet ved en saa haanlig Omgang ;
og er det ikke Synd at have et ungt Menneffes Bel-
færd. Spilde paa sin Samvittighed.

Første Acteur.

Jeg maa lee af det Indfald. En Dramatist
Journalist Samvittighed.

Anden Acteur.

Maae jeg da ikke saae at vide Marsagen til den
Ugunst, som jeg er falden i? maaſkee jeg med Tiden
kunde forbedre de Feil, hvorved jeg har haft den
Uheld at mishage Dem.

Journal.

Jo men; I svarer fuldkommen vel til den
Rolle som i spiller i Thronfølgen.

Anden Actrise.

Bravo; saa er han jo fuldkommen, naar han
svarer til sin Rolle; jeg tænkte ellers, at hans ene
Hæl — — — —

Journal.

I er saa kold, dum og saa stiv, at ingen Thea-
ter burde eie jer.

Anden Actrise.

Hvilken prægtig Samling af udsøgte Talemaa-
der til at forøge et Dictionair for Strand-Cadetterne.

Første Acteur.

Nei jeg kan neppe holde det ud paa hans Begne.
Saa viid da Monsieur Journal! at I er saa grov,
plump og giærv, at intet Theater burde taale jer.

Anden Acteur.

Og jeg erklærer jer for det hele Danske Theaters affagde Fiende, med al den Formynder Omsorg, som I lader at have derfor; thi hvilket ungt Menneske med nok saa gode Talenter til Skuepladsen vilde vel i Fremtiden vove at udsætte sig for Skælds Ord, som kan betage den Kiekkeste Modet?

Journal.

Ei nu da; saa kan I blive! I er sagte jer Løn værd.

Anden Acteur.

Jeg takker for naadig Dom.

Journal.

Ja I maae ogsaa vide, at jeg gjør det mere af Høflighed, end efter Fortieneste.

Anden Actrise.

Uf Høflighed? Nei nu er al Verden gal. Kan De og saaledes forsværge Deres Natur?

Journal.

Ja troe mig at jeg kan være høflig naar jeg griber mig an, og det stikker mig.

Første Acteur.

Men det har maaskee ikke stukket Dem endnu?

Anden Actrise.

Hvem veed, om han ikke tør finde sig i Bilsighed, naar Galden faaer udraset? Kolden pleier tidt at afløse hidsig Feber.

Første

Første Actrise.

Ja hvor vilde jeg ikke være vel fornøjet, end-
og med hans allerstrængeste Erindringer, naar de
aleene ikke siges mig med alt for stor Haardhed; thi
saadant opirrer mere end forbedrer.

Anden Actrise.

Men allermindst udrette de, naar de siges med
Grovhed.

Journal.

Overalt for ikke just paa en tydelig Maade at
erklære alle dem for Toffer, der saa ofte med Bifald
har seet Thronfølgen i Sidon opsøre, saa — —

Første Acteur.

Saa gjorde De best, efter mine ringe Tanker,
at erklære Dem selv for den allersterste Toffe, med
al Deres critiske Indsigt og fine Smag.

Journal.

Nei det giver et alt for slemmt Exempel, min
Søn! Jeg vilde sige — — — —

Anden Actrise.

Siig reent ud, at De har misundet Stykket
den Lykke, som det har haft, og at De, foruden
andre Aarsager, af Alvind har besluttet at give det
deres critiske Forbandelse. Vær oprigtig og tilstaae,
at det har været Dem og Deres værdige Conforter en
Brand i Næsen, at endog de allerhøieste Personer i
Landet har benaadet Thronfølgen i Sidon med
Deres Nærværelse, og nyttet Deres Bifald derover.

Første Acteur, (for sig selv.)

Indfaldet var got. Jeg gad nok vide hvordan han vil slippe vel fra denne Indvending, efter den dumdriftige Dom, som han i Ubefindighed har fældet over enhver, der har haft saa slet Smag, at ville see Opførelsen af dette Stykke.

Journal.

Det er kun Musikken alene, og den er det eneste som bør forføre en Tilskuer af Smag til at see Thronfølgen; thi den er naturlig, henrivende, kort, componeret med Smag, og sin Forfatter værdig.

Første Acteur.

Tænk hvilken Lykke for Forfatteren deraf, at blive berømt af en saa vigtig Kiender! Jeg mener ganske vist, han vilde med Penge købe denne Berømmelse fra sig; thi naar jeg var en erfaren Kunstner, vilde jeg tage mig det mere nær, naar jeg blev berømt af den som ingen Indsigt har, end naar jeg blev dødlet af Kiendere.

Anden Actrise.

For nyelig var der Urier iblant Musikken, som varede imod Rimeligheden en stiv halv Time, hvilket endda var en overuilet Usandsfærdighed, og nu er den heele Musik naturlig og kort; jeg maae sige; det er ret en Lyst at høre saa velgrundede Critikker; men saadan gaaer det, naar Folk vil domme om det, som de ikke har mindste Begreb om.

Første

Første Acteur.

Jeg kan ærgre mig over at en vil fælde Dom over Musik, naar han i det fine af Konsten røber den allerinkfeste Uvidenhed, og taler Pølse-Snak med en lærd Mine, aleene for at sige noget.

Første Actrise.

Jeg glæder mig over at dog Musikken i Stykket har fundet en naadig Dommer.

Anden Actrise.

Jeg bær mig saamen lige saa fornuftig ad; thi naar jeg seer en Arabisk Bog, troer jeg og i Blinde at det er et meget got Skrift, for ei at røbe min Uvidenhed; det er altid den sikreste Wei, som man slipper lettest fra.

Journal.

Naar jeg siger at Musikken er god, og efter mit Hoved, hvilket er det samme i Journal-Stiil, saa undtager jeg derfra den første Arie.

Første Acteur.

Jeg gad vide hvad der kunde være at udsætte paa dette store Mestersykke af Musik, som gjør sin Forfatter saa stor Ære, at endog en heel Deel Kiendere have sat sig fore at lade den stikke i Kobber.

Anden Actrise.

Ja man skal nok see, han veed at finde det ud.

Journal.

Men alt hvad jeg har derpaa at udsætte, skal skrives paa Forfatterens Regning, der har forført den som har sat Musikken.

Anden

Anden Actrise.

Maaskee der i Arien er glemt visse brummende Dyr's igiennemtrængende Lyd; men dette maa man hie med til der engang skal sættes Musik paa en Dramatisk Journal.

Journal.

Jeg siger at det Unaturlige og Barnagtige i den første Arie med Efterabelsen af Dyrenes Lyd maae tilskrives Forfatteren.

Første Acteur.

Hvilke besynderlige og kræsne Dren! var det Umagen værd at igiendrive en saa ælendig Sætning, hørte der vist ikke stor Kunst dertil.

Journal.

Jeg maatte nok vide, hvordan dette unaturlige og barnagtige Løi skulde undskyldes?

Første Acteur.

Intet er lettere. For det første er der fast ikke een Arie i det hele Stykke, som jo fremviser en saadan Efterabelse, endskjønt der vil finere Dren til at foruemme det, end i den første Arie; og just dette er en udmærket Fortieneste af den hele Musik i Stykket; thi ligesom den første Arie udtrykker Dyrenes Lyd, saa hører man Storm og Havblik i den anden, Nedstyrtelse af en Klippe i den tredje, Veddeleeb i den Fjerde, Vølgers Brus i den femte, Hjerteklappen i den syvende, og hule Suk i den ottende Arie; hvilket enhver der vil tage Stemmerne for sig, lettelig skal blive overbevist om,
naar

naar han ikke har enten alt for grove Sandser, eller ikke forsætlig vil fornægte dem.

Journal (for sig selv.)

Jeg er bange for, at jeg ikke kommer vel fra min lærde Anmærkning.

Første Acteur.

For det andet kan man anføre Exempler her paa af de meest berømte Italienske Mestere, som vi dog, i Henseende til Musiken, bør ære som vore Lærere og længe endnu maae gaae i Skole hos. Der er en Arie i en vis berømt Opera, hvor en Helt ligner sit oprorte Sind med den Forstrækkelse, som kommer over Jorden ved Solens Formørkelse, Jordskælv, Torden og Ivnild; Der er fast i heele Europa ingen berømt Vocal-Componist, som jo har forsøgt sin Lykke med at udtrykke alt dette i Musiken; og med alt dette kan det dog ei saa vel undskyldes, som Esterabelsen af Dyrenes Lyd i den første Albdolonimi Arie; thi Helten i den benævnte Opera kan ikke siges virkelig at høre Jordskælv og Torden, som Musiken udtrykker, men derimod kan man forestille sig, at Albdolonimus virkelig hører Dyrenes Lyd, medens han under aaben Himmel staar og anpriser Morgenstunden.

Første Actrise.

Jeg troer at Arien har behaget hundrede Personer, mod hver en som har kunnet indsee hvad der kunde siges til dens Forsvar.

Anden

Anden Acteur.

Ja saa gaaer det, naar man vil mænge sig i det man ei forstaaer; dette kunde tiene til et smukt Post-Scriptum i en Dramatisk Journal, naar man ei havde nok at fylde Arket med.

Journal (for sig selv.)

Jeg mærker nok at jeg har forløbet mig, men jeg maa holde Dreene stive; et Drakel som engang feiler, mister sin Credit, og troes ei mere; hvad havde jeg og med Musikken at gjøre.

(høyt.)

Kort at fortælle: Hvad jeg har sagt, er saa sandt, som om det stod paa Prent, og jeg taaler ingen Modsigelse — — men jeg mærker at jeg bliver træt af at have brugt min Tænkraft for meget.

(Han sætter sig i en Lehnestol, som for at affige en Dom.)

Hør Børn! det hjælper ei at I sætter Jer op mod mine faderlige Formaninger; jeg har endnu mange lærde Anmærkninger tilovers, men jeg vil sætte dem op, til vi sees igien. Jeg vil gjøre det kort: Det Efterstykke som I brugte til Thronfølgen i Sidon, var væmmeligt og støder mod Erbarheden, for ei at sige værre.

Anden Actrise.

Er det ikke sandt, som man siger, at der gives visse Folk, som ikke har lydfkere Deel paa deres hele Legeme, end Dreene?

(Hun lister sig bort.)

Journal.

Journal.

Jeg har sat mig for at mynstre og finde Feil hos de allerberømteste Dramme-Forfattere — — og Oversættere vil jeg bedømme ligesom de ere mine Venner til.

Første Acteur.

Alt dette gaaer os ikke an; det er best at gaae og lade ham holde sin Prædiken i Rolighed.

(De gaae alle, en efter anden.)

Journal.

Endogsaa de Acteurer og Actriser, som i mange Aar have været Zirater for Skue-Pladsen, og som fremmede Kiendere dagligen beundre, skal herefter gaae i Skole hos mig. Føddernes Besværgelser, Udtalen af en enkelt Bogstav, Ansørgselen af de unge Actriser, Parterrets Klappen; alt dette skal svare for min strænge Domstoel. Jeg skal udstæde under mit Dramatistiske Stempel en Instrux for Directeuren, og den kommer jeg lettest af med; thi jeg har i Sinde at udskrive den tilligemed Bedømmelsen over Stykkerne af trykte Bøger — — — See saaledes — — —

(Han seer sig om og mærker at han er aleene.)

Men hvor er de vel blevene af? Ikke skulde jeg troe, at de af Skræk ere løbne bort — — — ja dette er kun en Begyndelse, I got Folk! maa jeg raade, skal man snart faae see et andet Optog; om man endog skal være nødsaget at lukke Huset til, og indrette det til en Boglade for min udødelige Dramatistiske Journal. Victoria, Victoria, Victoria.

(Han gaaer.)

Sangen

Sangen til Stykket.

**Første
Acteur.** Til Skuepladsens Gavn og Vær
En sund Critik kan tienlig være,
Ei ondskabsfuld, partisk og gal;
Belyndere! det staaer til Eder
At dømme, hvad Critiken heder
I den Dramatiske Journal.

**Første
Actrise.** Vi stedse have vil for Dye
Et Maal: Parterret at fornøye
Ved Glid, ved Konst, ved skønsonmt Val;
Forlader os, om det ei bliver
I alting, som man foreskriver
I den Dramatiske Journal.

**Anden
Actrise.** Parterret er vor Foster-Fader,
Vi ingen Møye efterlader,
Før vi dets Smag udforske skal;
Men Skuepladsens unge Poder
Maae grucs for en slem Stedmoder
I den Dramatiske Journal.

Alle Tre. Vor Sag til Doms da er optagen,
Naar Publikum har dømt i Sagen,
Enhver af os sig nøie skal;
Et Bink af Eder mere gælder
End alle Domme som man sælger
I den Dramatiske Journal.

